

**Rheoliadau'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (Taliadau i Ffermwyr)
(Coronafeirws) (Cymru) 2020**

Memorandwm Esboniadol

Cafodd y Memorandwm Esboniadol hwn ei baratoi gan

Is-adran yr Economi Wledig a Deddfwriaeth o fewn adran yr Amgylchedd, Sgiliau ac Adnoddau Naturiol ac fe'i cyflwynir gerbron y Senedd ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (Taliadau i Ffermwyr) (Coronafeirws) (Cymru) 2020.

Lesley Griffiths AC

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

30 Ebrill 2020

1. Disgrifiad

Mae Rheoliadau'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (Taliadau i Ffermwyr) (Coronafeirws) (Cymru) 2020 ("yr offeryn") yn addasu cymhwysiad deddfwriaeth yr UE ar Daliadau Uniongyrchol a gedwir a deddfwriaeth ddomestig i ymestyn y dyddiadau cau ar gyfer cyflwyno a diwygio Ffurflen Cais Sengl ("SAF") y Polisi Amaethyddol Cyffredin, ceisiadau am gymorth, hawliadau am daliadau a hysbysiad trosglwyddo hawliau ("T&L") ar gyfer blwyddyn hawlio 2020.

Mae'r offeryn yn addasu cymhwysiad y darpariaethau yn y ddeddfwriaeth ganlynol:

- Mae Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 809/2014 yn gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad (UE) Rhif 1306/2013 o ran y system weinyddu a rheoli integredig, mesurau datblygu gwledig a thrawsgydymffurfio (1);
- Mae Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 641/2014 o 16 Mehefin 2014 yn gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad (UE) Rhif 1307/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n pennu rheolau ar gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol cyffredin(2);
- Rheoliadau Cynllun Taliad Sylfaenol a Chynlluniau Cymorth y Polisi Amaethyddol Cyffredin (Cymru) 2015(3);
- Rheoliadau'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (System Integredig Gweinyddu a Rheoli a Gorfodi a Thrawsgydymffurfio) (Cymru) 2014(4).

2. Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Rhaid i ffermwyr sy'n gwneud cais am y cynlluniau canlynol lenwi SAF:

- Cynllun Taliad Sylfaenol ("BPS") gan gynnwys Aiddosbarthu, Materion Gwyrdd a Ffermwyr Ifanc
- Glastir Uwch (GA)
- Glastir Organig (GO)

¹ Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 809/2014 ar 17 Gorffennaf 2014 sy'n gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad (UE) Rhif 1306/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor o ran y system weinyddu a rheoli integredig, mesurau datblygu gwledig a thrawsgydymffurfio (OJ L 227, 31.7.2014, t. 69–124). I'r graddau y mae'n ymwneud â chynlluniau taliadau uniongyrchol y PAC, mae Rheoliad (EU) Rhif 809/2014 wedi ei ymgorffori mewn cyfraith ddomestig yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 (2020 c.2). Mae Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 wedi ei ddiwygio gan reoliad 14 o Reoliadau Ariannu, Rheoli a Monitro Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygio) 2020 (O.S. 2020/90). Mae offerynnau diwygio eraill ond nid oes yr un ohonynt yn berthnasol.

² Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 641/2014 o 16 Mehefin 2014 sy'n gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad (UE) Rhif 1307/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n pennu rheolau ar gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol cyffredin (OJ L 181, 20.6.2014, t. 74 – 8). Mae Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 641/2014 wedi'i ymgorffori i gyfraith ddomestig gan adran 1 o Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 (2020 c. 2). Mae Erthygl 8 o Reoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 641/2014 wedi'i diwygio gan reoliad 21 o Reoliadau Rheolau Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygio) 2020 (O.S. 2020/91).

³ O.S. 2015/1252 (W. 84).

⁴ O.S. 2014/3223 (W. 328).

- Cynllun Premiwm Tir wedi'i Wella (ILP)
- Premiwm Creu Coetir Glastir (GWCP)
- Cynnal a Chadw Creu Coetir Glastir (GCM)
- Premiwm Creu Coetir Glastir (GCP)

I'r graddau y mae'n ymwneud â'r BPS (Colofn 1) 2020, mae Rheoliad 1306/2013 wedi'i ymgorffori mewn cyfraith ddomestig yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 (c. 2).

Mae'r diwygiadau i ymestyn cais Colofn 1 a therfynau amser diwygio yn cael eu gwneud yn unol ag Erthygl 78(b) o Reoliad (UE) Rhif 1306/2013 ar ariannu, rheoli a monitro'r polisi amaethyddol cyffredin ("Rheoliad 1306/2013"). Mae Erthygl 78(b) wedi'i diwygio gan reoliad 7(16)(b) o Reoliadau Ariannu, Rheoli a Monitro Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygio) 2020 (O.S. 2020/90). Mae'r swyddogaeth yn Erthygl 78(b) o wneud rheoliadau sy'n gosod rheolau ar geisiadau am gymorth, a cheisiadau am hawliau i daliadau (gan gynnwys y dyddiad olaf ar gyfer cyflwyno ceisiadau) yn cael ei rhoi i'r "awdurdod priodol" sef Gweinidogion Cymru yn y cyd-destun hwn yn rhinwedd Erthygl 2(1)(l) ac (m) o Reoliad 1306/2013

Mae'r Rhaglen Datblygu Gwledig (Colofn 2) yn dal i gael ei llywodraethu gan gyfraith yr UE. Mae hyn yn cynnwys cynlluniau Glastir, a'r Premiwm Tir wedi'i Wella. O ganlyniad i bandemig COVID 19, mae'r UE wedi cyhoeddi Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) 2020/501 ar 6 Ebrill 2020 sy'n caniatáu i bob Aelod-wladwriaeth (sy'n cynnwys y DU yng nghyswllt Colofn 2) ddewis ymestyn y SAF, y dyddiad cau ar gyfer ceisiadau am gymorth a hawlio taliadau o 1 mis i 15 Mehefin ar gyfer blwyddyn hawlio 2020. Gellir hefyd newid y dyddiad ar gyfer diwygio SAF sydd wedi'i chyflwyno, y cais am gymorth, a'r ffurflen hawlio taliad o 31 Mai i 30 Mehefin.

Mae'r diwygiadau i ymestyn y terfynau amser yng nghyswllt Colofn 2 felly yn cael eu gwneud yn unol ag adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972. Mae Gweinidogion Cymru wedi eu dynodi at ddibenion adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972 yng nghyswllt y polisi amaethyddol cyffredin yn rhinwedd Gorchymyn y Cymunedau Ewropeaidd (Dynodi) (Rhif 5) 2010 (O.S. 2010/2690). Mae'r dynodiad hwn yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau at ddibenion gweithredu unrhyw rwymedigaeth yr UE sydd gan y Deyrnas Unedig.

Mae'r diwygiad i ymestyn y terfyn amser ar gyfer hysbysu T&L yn cael ei wneud yn unol ag Erthygl 34(5) o Reoliad (UE) Rhif 1307/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar 17 Rhagfyr 2013 sy'n sefydlu rheolau ar gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol

cyffredin⁵ ("Rheoliad 1307/2013"). Mae Rheoliad 1307/2013 wedi'i ymgorffori mewn cyfraith ddomestig yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 (2020 c.2). Mae Erthygl 34(5) wedi'i diwygio gan reoliad 5 o Reoliadau Rheolau ar gyfer Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygio) 2020 (O.S. 2020/91). Mae'r swyddogaeth yn Erthygl 34(5) o wneud rheoliadau sy'n gosod rheolau manwl i lywodraethu hysbysiadau gan ffermwyr ynghylch trosglwyddo hawliau i daliadau a'r terfynau amser ar gyfer gwneud hynny yn cael ei rhoi i'r "awdurdod priodol", sef Gweinidogion Cymru yn y cyd-destun hwn, yn rhinwedd erthygl 4(1)(r) a (s) o Reoliad 1307/2013.

Mae'r offeryn yn ddarostyngedig i weithdrefn negyddol gan fod angen llunio'r offeryn, a dod ag ef i rym ar frys. Ar hyn o bryd, y dyddiad cau ar gyfer yr hysbysiad T&L yw 30 Ebrill (gan gynnwys y diwrnod). O'r herwydd, mae angen i'r newidiadau gael eu gwneud ar frys er mwyn sicrhau eglurder ynghylch y terfynau amser. Ar y sail hon, dewiswyd y weithdrefn negyddol yng nghyswllt defnyddio adran 2(2) o bwerau Deddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972. Mae Erthygl 115B(1) o Reoliad (UE) Rhif 1306/2013 ac Erthygl 71A o Reoliad (UE) Rhif 1307/2013 yn nodi bod y weithdrefn negyddol yn gymwys yng nghyswllt defnyddio'r bwerau yn Erthygl 78 (b) o Reoliad (UE) Rhif 1306/2013 ac Erthygl 34(5) o Reoliad (UE) Rhif 1307/2013.

Confensiwn 21 diwrnod ac Adran 4(1) Deddf Offerynau Statudol 1946

Mae'r OS hwn yn cael ei wneud yn dilyn y Rheoliadau Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 (Diwygiadau Canlyniadol) 2020 ("Rheoliadau 2020") er mwyn sicrhau parhad o ran dull gweithredu'r diffiniadau a dehongli. Mae Rheoliadau 2020 yn gwneud diwygiadau canlyniadol sy'n ofynnol o ganlyniad i Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 ar sail y DU gyfan. Lluniwyd Rheoliadau 2020 ar 27 Ebrill, wedi'i osod gerbron Senedd y DU ar 28 Ebrill 2020 a byddant yn dod i rym ar 30 Ebrill 2020.

Daw'r offeryn hwn i rym ar 30 Ebrill 2020 er mwyn sicrhau eglurder ynghylch dyddiadau cyflwyno, ac felly ni fyddwn cadw at y confensiwn 21 diwrnod.

Daw yr offeryn hwn, a wnaethpwyd ar 29 Ebrill 2020, i rym ar ddechrau'r dydd ar 30 Ebrill 2020 a gaiff ei osod gerbron Cyulliad Cenedlaethol Cymru ar 30 Ebrill 2020, mewn ffordd, wedi iddo ddod i rym.

3. Cefndir deddfwriaethol

Mae'n rhaid i ffermwyr sy'n dymuno gwneud cais am Daliadau Uniongyrchol neu arian Datblygu Gwledig gyflwyno'r SAF, y cais am gymorth neu'r hawliad am daliad erbyn y dyddiad a nodir yn y ddeddfwriaeth – 15 Mai ar hyn o bryd. Yna,

⁵ Mae Rheoliad (UE) Rhif 1307/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar 17 Rhagfyr 2013 yn sefydlu rheolau ar gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol cyffredin ac yn diddymu Rheoliad y Cyngor (CE) Rhif 637/2008 a Rheoliad y Cyngor (EC) Rhif 73/2009 (OJ Rhif L 347, 20.12.2013, t. 608).

mae ffenestr i ffermwyr newid eu SAF, gwneud cais am gymorth neu hawlio taliad os oes unrhyw gamgymeriadau neu broblemau.

Fel y nodir uchod, o ganlyniad i bandemig COVID 19, mae'r UE wedi cyhoeddi Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) 2020/501 ar 6 Ebrill 2020 sy'n caniatáu i bob Aelod-wladwriaeth ddewis ymestyn y SAF, y dyddiad cau ar gyfer gwneud cais am gymorth a'r taliad am 1 mis tan 15 Mehefin ar gyfer blwyddyn hawlio 2020. Gellir hefyd newid y dyddiad ar gyfer diwygio SAF sydd wedi'i chyflwyno, y cais am gymorth, a'r ffurflen hawlio taliad o 31 Mai i 30 Mehefin.

Y rhesymeg yw y bydd hyn yn ysgafnhau'r pwysau gweinyddol ar ffermwyr, y gallai llawer ohonynt gael eu heffeithio gan coronafeirws, hunanynysu neu fethu cael cymorth gan yr asiantaeth dalu berthnasol – Taliadau Gwledig Cymru ("RPW") yn yr achos hwn.

Erbyn hyn, nid yw BPS yng Nghymru yn cael ei lywodraethu gan gyfraith yr UE o ganlyniad i erthygl 137 o'r Cytundeb Ymadael. Roedd Deddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 ("Deddf DPLC") yn ymgorffori deddfwriaeth yr UE sy'n rheoli cynlluniau Taliadau Uniongyrchol y PAC o 2020 i gyfraith ddomestig ar y Diwrnod Ymadael. Yn wahanol i gyfraith arall yr UE sy'n ymwneud â'r PAC, nid yw'r newidiadau yn neddfwriaeth taliadau uniongyrchol yr UE yn gymwys yn awtomatig yn ystod y Cyfnod Gweithredu, ac felly mae angen deddfwriaeth ddomestig i ddiwygio dyddiadau cau y SAF yng Nghymru. Mae cyfraith yr UE yn dal i lywodraethu elfennau eraill y PAC, gan gynnwys y rhaglen datblygu gwledig.

4. Pwrpas y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 809/2014

Mae Rheoliad 2 yn addasu cymhwysiad Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 809/2014 ("Rheoliad 809/2014") sy'n gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad 1306/2013 yng nghyswllt y system integredig gweinyddu a rheoli, y mesurau datblygu gwledig a thrawsgydymffurfio ar gyfer blwyddyn hawlio 2020.

Mae rheoliad 2(a) yn addasu cymhwysiad Erthygl 13(1) fel bod dyddiad cau y SAF, y cais am gymorth a'r hawliad am daliadau ar gyfer blwyddyn hawlio 2020 yn cael ei ymestyn o 15 Mai i 15 Mehefin 2020

Mae Rheoliad 2(b) yn addasu cymhwysiad Erthygl 15(2) i ymestyn y dyddiad cau ar gyfer gwneud diwygiadau i SAF, y cais am gymorth neu'r hawliad am daliadau o 31 Mai i 30 Mehefin 2020.

Mae Rheoliad 2(c) yn addasu cymhwysiad Erthygl 22(1) i sicrhau bod y dyddiad olaf ar gyfer cyflwyno cais am ddyraniad neu gynnydd mewn gwerth hawliadau i daliadau yn cyd-fynd â'r dyddiadau cau diwygiedig. Caiff hwn ei ymestyn o 15 Mai i 15 Mehefin 2020.

Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 641/2014

Mae Rheoliad 3 yn addasu cymhwysiad Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 641/2014 sy'n gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad 1307/2013 sy'n

sefydlu rheolau ar gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol cyffredin. Mae'r addasiad yn dileu cyfeiriadau at y Diwrnod Ymadael o Erthygl 8(1) er eglurder.

Rheoliadau'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (System Integredig Gweinyddu a Rheoli a Gorfodi a Thrawsgydymffurfio) (Cymru) 2014

Mae Rheoliad 4 yn addasu cymhwysiad Rheoliadau'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (System Integredig Gweinyddu a Rheoli a Gorfodi a Thrawsgydymffurfio) (Cymru) 2014 ("Rheoliadau 2014") ar gyfer blwyddyn hawlio 2020. Caiff cymhwysiad rheoliad 3 o Rheoliadau 2014 ei ddiwygio er mwyn ymestyn y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno SAF, cais am gymorth neu hawliad am daliad i Weinidogion Cymru o 15 Mai i 15 Mehefin 2020

Rheoliadau Cynlluniau Taliad Sylfaenol a Chynlluniau Cymorth y Polisi Amaethyddol Cyffredin (Cymru) 2015

Mae Rheoliad 5 yn addasu cymhwysiad Rheoliadau Cynllun Taliad Sylfaenol a Chynlluniau Cymorth y Polisi Amaethyddol Cyffredin (Cymru) 2015 ("Rheoliadau 2015") ar gyfer y flwyddyn hawlio 2020. Mae Rheoliadau 2015 yn gwneud darpariaethau yng nghyswllt gweinyddu Rheoliad (UE) Rhif 1307/2013.

Mae Rheoliad 5(a) yn addasu cymhwysiad rheoliad 10(1) o Rheoliadau 2015 i gysoni'r dyddiad cau ar gyfer ceisiadau i ddyrannu hawliau i daliad dan gynllun y taliad sylfaenol â'r dyddiadau diwygiedig yn Rheoliad 809/2014.

Mae Rheoliad 5(b) yn addasu cymhwysiad rheoliad 11(3) o Rheoliadau 2015 fel bod y dyddiad olaf erbyn pryd y mae'n rhaid i'r trosglwyddwr hawliau talu roi gwybod i Weinidogion Cymru am y trosglwyddiad ar gyfer blwyddyn hawlio 2020 yn cael ei ymestyn o 30 Ebrill i 15 Mai 2020.

5. Ymgynghoriad

Nid yw'r offeryn hwn wedi bod yn destun ymgynghori ffurfiol gan fod angen i ni gyflwyno'r OS yn gyflym i geisio mynd i'r afael â'r anawsterau y mae ffermwyr yn eu hwynebu o ganlyniad i'r pandemig

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Mae safbwynt presennol y Rheoliadau dal yr un fath ac nid ydynt yn newid unrhyw bolisi a dyna pam nad oes Asesiad Effaith Rheoleiddiol wedi'i gynnal, yn ogystal â'r ffaith bod angen i ni gyflwyno'r OS yn gyflym i geisio mynd i'r afael â'r anawsterau y mae ffermwyr yn eu hwynebu o ganlyniad i'r pandemig.